

Fecske Csaba

Búcsú Cseh Károlytól
(Borsodgeszt, 1952 – Mezőkövesd, 2013)

Január 10-én, csütörtökön délelőtt jött a szomorú hír telefonon: meghalt Cseh Karcsi barátunk. Mintha egy doronggal fejbekölíntettek volna, megszedültem. Ilyen közel még nem csapott le mellém a villám, megperzselődtem. A hírt adó barátomat durván megsértettem a telefonban, utólag bevallotta, hogy elsírta magát. „Elmentél hát te is barátom / eggyel megint kevesebb vagyok.”

A barátom volt, igaz, az utóbbi időben keveset találkoztunk, de szerettük és tiszteltük egymást, feltétlen drukkeri voltunk a másoknak. A hetvenes évek elején találkoztunk először Kazincbarcikán, a Napjaink és a helyi KISZ által szervezett irodalmi pályázat eredményhirdetésén. Mindketten díjazottak voltunk. A díjátadó után a pályadíjjal a zsebünkben négyen-öten beültünk egy kiskocsmába megünnepelni sikerünket. Egymás verseit olvassgattuk. Nekem csupán Karcsi versei tetszettek, az övéiben éreztem az erőt, a tehetséget, amit hamarosan a nyilvánosság előtt is bizonyított. Sorra jelentek meg versei a az Észak-Magyarországban, a Napjainkban, és más irodalmi lapokban. Költői világunk, irodalmi eszményük hasonló volt, a látomásos, metaforákban gazdag költészet hívei és művelői voltunk. Költőtársainkkal együtt Nagy László gazdag hímzésű köpenyéből bújtunk elő. Nem evilági emberként idegen volt számára a valóság, nem is használta versei nyersanyagául. Elefántcsottoronyba visszavonult, szeráfi zenékre fülelő költő volt. Költészetének nagy híve mondta egyszer róla, hogy Cseh Károlytól vannak ugyan jobb költők, de olyanok, akiknek az életében olyan fontos volna a költészet, mint neki, aligha akadnak Azt hiszem, igazat mondott. A hétköznapi élet labirintusában a költészet, a vers volt az ő Ariadné fonala. Korszerűtlen ember, mondta róla egy másik híve, és ő ezt a jelzőt szívesen vállalta.

Más nyelvű költők lelkét öltöztette magyar szavakba, számos nép irodalmából magyarított. Műfordítói munkássága terjedelmét tekintve eredeti munkáival egyenlő lehet. Őt is megszólították más nyelvű poéták. Leginkább a litván és a csuvas irodalomban volt otthon. A jelenkori magyar költészet misszionáriusaként járta az országot és hirdette a költészet erejét, fontosságát, olyan lelkesedéssel, beleéléssel, mint az ószövetségi próféták.

Leginkább Egerben érezte otthon magát, főiskolás éveinek helyszínén. Eger volt a fő városa. Decemberben bensőséges, szép találkozón ünnepelték meg hívei és barátai 60. születésnapját Akaratlanul bár, itt búcsúzott olvasóitól és ettől a hozzá mindig oly hűtlen világtól.

Életében élhetetlen volt, azt kívánom, hogy halálában halhatatlan legyen. Kedves Barátom, a Spanyolnátha olvasói és munkatársai nevében búcsúzom tőled immár örökre. Vagy mégsem? Hiszen a verseid itt maradnak, olvassuk majd őket, általuk életben tartunk.